

Heijermans' kater frist enorm op van beetje seks

THEATER DE WIJZE KATER

★★★★★

Regisseur Jaap Spijkers gaat puur voor de lach, en dankzij de perfecte timing van de acteurs komt die ook geregeld.

AMSTERDAM Het sprookje gaat als volgt: kater Hans kan praten. Om zijn baasje uit een schrijnende geldnood te verlossen, vermomt het beest zich als een mens, verschijnt ten kastele van de door een rattenplaag geteisterde koning en zuivert in één nacht het complete hof. Daarmee verzekert kater Hans zich van een eigen troon en mag deze een tijdje voor rechter spelen. Maar de wetten van de natuur blijken wreder dan zelfs de koning voor mogelijk kon houden.

Je zou het, als je de toneelschrijver kent, niet zeggen, maar dit sprookje is

een toneelstuk van Herman Heijermans. Het heet *De wijze kater*, stamt uit 1917 en wordt nu weer opgevoerd door Het Toneel Speelt. Het is een vreemde eend in de bijt tussen de vele realistische probleem drama's die Heijermans' oeuvre kenmerken. Zoals *Ghetto* en het overbekende *Op hoop van zegen*, twee stukken die recentelijk eveneens door Het Toneel

Speelt uitgevoerd werden, in een regie van Jaap Spijkers.

Ook *De wijze kater* is een regie van Spijkers, een domweg bijzonder leuke. Of Heijermans het zo bedoeld had is de vraag, maar deze bewerking gaat puur voor de lach. En krijgt die ook dankzij de perfecte timing van de acteurs, het vaak hoge tempo en de geestige regievondsten.

De eerste scènes zijn evenwel nogal suf, maar dat verandert zodra de kat zijn opwachting maakt. Camilla Siegertsz speelt het praatzieke beest met precies de juiste doses katachtig charisma en menselijke doortraptheid. Hans is geen domme showpoes, zoals je ze in een musical als *Cats* voorbij ziet komen, maar een pienter, beetje gemeen beest met een missie: de macht veroveren. Herkenbaar voor iedere kattenbezitter.

De grappigste scènes zijn die tussen de kat en de koning, gespeeld door Mark Rietman. Van een vrij platte rol

– de koning is dom, wreed en op macht belust – maakt Rietman knap een manisch-depressieve figuur met een scala aan zenuwtrekjes. De dolle blijdschap in zijn ogen tijdens de gesprekken met de eigengereide kater, de enige die niet te pas en te onpas buigt voor de vorst, verraadt een groot komisch talent.

De wijze kater van Het Toneel Speelt

is kortom een op hoog niveau geacteerd klucht. Mede ook dankzij Marisa van Eyle en Steyn de Leeuwe in een flink aantal rare bijrollen.

Regisseur Spijkers heeft daarbij nog wat effectieve ingrepen gedaan om het geheel uit de oubollige sfeer te trekken. Zo heeft hij een beetje seks toegevoegd: de prinses en haar hofdame tongen wat en de spanning tussen de koning en de kater, die hier dus feitelijk een poes is, is opgevoerd. Ook vermengt hij Heijermans' gedragen taalgebruik met woorden van nu, zoals 'fucky fucky' en 'vetmoe', met het gewenste komisch effect. Alles even simpel als vermakelijk.

Vincent Kouters

De wijze kater van Herman Heijermans door Het Toneel Speelt, regie Jaap Spijkers. Stadsschouwburg Amsterdam, 15 september. Tournee t/m 15 december.

